

Án số: 05/2020/KDTM-PT

Ngày: 14 - 5 - 2020

V/v “Tranh chấp hợp đồng bảo hiểm”.

NHÂN DANH
NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
TOÀ ÁN NHÂN DÂN TỈNH KHÁNH HOÀ

- Thành phần hội đồng xét xử phúc thẩm gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên tòa: Ông Trần Hữu Viên

Các Thẩm phán: Bà Trần Thị Kim Hải

Bà Lê Thị Hiền

- Thư ký phiên tòa: Ông Hoàng Anh Tuấn – Thư ký Tòa án nhân dân tỉnh Khánh Hòa.

- Đại diện Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Khánh Hòa tham gia phiên tòa: Bà Phạm Thị Trang - Kiểm sát viên.

Ngày 14 tháng 5 năm 2020, tại Trụ sở Tòa án nhân dân tỉnh Khánh Hòa xét xử phúc thẩm công khai vụ án kinh doanh thương mại thụ lý số 14/2019/TLPT-KDTM ngày 31 tháng 12 năm 2019 về việc “Tranh chấp hợp đồng bảo hiểm”. Do Bản án kinh doanh thương mại sơ thẩm số 12/2019/KDTM-ST ngày 26 tháng 9 năm 2019 của Tòa án nhân dân thành phố N, tỉnh Khánh Hòa bị kháng cáo.

Theo Quyết định đưa vụ án ra xét xử phúc thẩm số 02/2020/QĐ-PT ngày 05 tháng 02 năm 2020, Quyết định hoãn phiên tòa số 05/2020/QĐ-PT ngày 28 tháng 02 năm 2020, Quyết định hoãn phiên tòa số 06/2020/QĐ-PT ngày 20 tháng 3 năm 2020, Thông báo dời ngày xét xử số 02/TA-DS ngày 31 tháng 3 năm 2020 và Quyết định hoãn phiên tòa số 07/2020/QĐ-PT ngày 23 tháng 4 năm 2020, giữa các đương sự:

- Nguyên đơn: Hợp tác xã Vận tải E

Địa chỉ: Khối 3A, thị trấn E, huyện E, tỉnh Đ

Người đại diện theo pháp luật: Ông Lữ Minh T - Chủ tịch Hội đồng quản trị.

Người đại diện theo ủy quyền: Bà Nguyễn Thị L, sinh năm 1974; cư trú tại: Đường H, phường N, thành phố N, tỉnh Khánh Hòa (Giấy ủy quyền ngày 10/7/2018). Có mặt tại phiên tòa.

Người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp cho nguyên đơn: Ông Hồ Ngọc N là Luật sư Văn phòng Luật sư H – KBC thuộc Đoàn Luật sư tỉnh Khánh Hòa. Có mặt tại phiên tòa.

- *Bị đơn:* Tổng Công ty Cổ phần Bảo hiểm P (Tên viết tắt: Bảo hiểm P)

Địa chỉ: Tầng 21-22 Tòa nhà M, số 229 đường T, quận Đ, Thành phố Hà Nội.

Người đại diện theo pháp luật: Ông Đào Nam H – Tổng Giám đốc

Người đại diện theo ủy quyền: Ông Nguyễn Hoàng H, sinh năm 1974; cư trú tại: 37 BT3, Bán đảo L, quận H, Thành phố Hà Nội (Giấy ủy quyền ngày 28/11/2017). Có mặt tại phiên tòa.

- *Người có quyền và nghĩa vụ liên quan trong vụ án:*

1. Bà Nguyễn Thị L, sinh năm 1974; cư trú tại: 274/20 đường H, phường N, thành phố N, tỉnh Khánh Hòa. Có mặt tại phiên tòa.

2. Ông Phạm Quốc T; cư trú tại: Đội 4, thôn N, xã E, huyện K, tỉnh Đ. Vắng mặt tại phiên tòa.

NỘI DUNG VỤ ÁN:

- *Theo đơn khởi kiện, quá trình tranh tụng và tại phiên tòa, đại diện theo ủy quyền của nguyên đơn bà Nguyễn Thị L trình bày:*

Ngày 27/4/2015, Hợp tác xã Vận tải E tham gia bảo hiểm tự nguyện vật chất xe cơ giới cho xe ô tô khách, hiệu THACO, biển kiểm soát 47B-009.56 theo Hợp đồng bảo hiểm xe cơ giới số P-15/KHO/CNG/5106/0020 tại Công ty Bảo hiểm P Khánh Hòa (đơn vị trực thuộc Tổng Công ty Bảo hiểm P). Ngày 23/6/2016, Hợp tác xã Vận tải E tiếp tục mua bảo hiểm dân sự bắt buộc đối với xe ô tô biển kiểm soát 47B-009.56 tại Công ty Bảo hiểm P Khánh Hòa. Thời hạn bảo hiểm 04 năm, từ ngày 26/6/2016 đến ngày 25/6/2019. Giá trị bảo hiểm vật chất xe là 2.200.000.000 đồng, bảo hiểm tai nạn lái xe (01 người), phụ xe (01 người) là 10.000.000 đồng/người/vụ, người ngồi trên xe (40 người) là 10.000.000 đồng/người/vụ. Tổng phí bảo hiểm là 116.110.438 đồng. Mức trách nhiệm dân sự với người thứ 3: Về người 100.000.000 đồng/người/vụ tai nạn, về tài sản 100.000.000 đồng/người/vụ tai nạn. Mức trách nhiệm dân sự đối với hành khách, về người 100.000.000 đồng/người/vụ. Giấy chứng nhận bảo hiểm số 60113558/OTO-TN được cấp theo Hợp đồng bảo hiểm số P-15/KHO/CNG/5106/0020 và Thông tư số 22/2016/TT-BTC ngày 16/02/2016. Phạm vi bảo hiểm, điều khoản bảo hiểm, điều khoản loại trừ trách nhiệm bảo hiểm của hợp đồng bảo hiểm này được áp dụng theo Quy tắc bảo hiểm ô tô ban hành kèm theo Quyết định số 304/QĐ/P/XCG/2009 ngày 05/5/2009 của Tổng Giám đốc Tổng Công ty Bảo hiểm P và Quy tắc Bảo hiểm bắt buộc trách nhiệm dân sự ban hành kèm theo Thông tư số 151/2012/TT-BTC ngày 12/9/2012 của Bộ trưởng Bộ Tài chính.

Lúc 14 giờ 25 phút ngày 22/8/2016, lái xe Phạm Quốc T điều khiển xe ô tô biển kiểm soát 47B-009.56, bị Cảnh sát giao thông tỉnh Thanh Hóa lập Biên bản vi phạm hành chính về hành vi “Trả khách không đúng nơi quy định trên những tuyến đường đã xác định nơi trả khách”, đồng thời tạm giữ Giấy phép lái xe hạng E của ông T để đảm bảo việc xử phạt hành chính, hẹn ông T sau 07 ngày phải có mặt tại Trạm Cảnh sát giao thông – Quảng Xương để giải quyết việc vi phạm.

Ngày 23/8/2016, Phòng Cảnh sát giao thông đường bộ, đường sắt Công an tỉnh Thanh Hóa ban hành Quyết định xử phạt vi phạm hành chính số 149546616013048, xử phạt 1.500.000 đồng và tước giấy phép lái xe đối với ông T trong thời hạn 02 tháng. Ngay trong ngày 23/8/2016, ông T có đơn xin cứu xét, có xác nhận của chính quyền địa phương nơi cư trú xin miễn tước giấy phép lái xe. Ngày 25/8/2016, Phòng Cảnh sát giao thông đường bộ, đường sắt Công an tỉnh Thanh Hóa thu hồi Quyết định xử phạt vi phạm hành chính số 149546616013048 ngày 23/8/2016 và ra Quyết định xử phạt vi phạm hành chính số 149546616013081 ngày 25/8/2016, phạt tiền và miễn tước quyền sử dụng giấy phép lái xe đối với tài xế Phạm Quốc T.

Khoảng 02 giờ 30 phút ngày 24/3/2016, lái xe Phạm Quốc T điều khiển xe ô tô biển kiểm soát 47B-009.56 lưu thông theo hướng Bắc – Nam, khi đến Km 708 + 600 Quốc lộ 1A, thôn S, xã S, huyện L, tỉnh Quảng Bình, khi xe qua cua đoạn cầu Huyện gặp trời mưa, đường trơn ướt, trong lúc tránh người qua đường, lái xe xử lý kém nên đã để xe va chạm vào giải phân cách cố định giữa đường, đâm vào dây hàng rào chắn và lan can bên phải cầu huyện rồi xe ngã theo phương thẳng đứng, đầu xe chạm vào đáy khe cầu và đuôi xe mắc lên lan can cầu. Hậu quả của vụ tai nạn đã khiến 01 người chết, 09 hành khách trên xe bị thương, xe ô tô biển kiểm soát 47B-009.56 và cầu Huyện hư hỏng nặng. Sau tai nạn, chủ xe đã bồi thường cho gia đình nạn nhân Trần Đình T bị chết 147.000.000 đồng, sửa chữa cầu Huyện 49.182.000 đồng, bồi thường cho ông Nguyễn Văn T 15.000.000 đồng, bồi thường cho ông Nguyễn Văn B 10.000.000 đồng, gia đình cháu Lê An N 20.000.000 đồng và chi phí để cầu, kéo xe về nơi sửa chữa 90.000.000 đồng.

Chủ xe ô tô biển kiểm soát 47B-009.56 đã liên hệ Công ty Bảo hiểm P Khánh Hòa để yêu cầu bồi thường bảo hiểm. Công ty P đã tiến hành giám định thiệt hại.

Ngày 24/5/2017, Công ty Bảo hiểm P Khánh Hòa đã gửi Thông báo số 16/P-KHO-CV cho Hợp tác xã Vận tải E từ chối giải quyết bồi thường thiệt hại vật chất đối với xe ô tô biển kiểm soát 47B-009.56 với lý do: Tại thời điểm xảy ra tai nạn, người điều khiển xe ô tô biển kiểm soát 47B-009.56 là ông Phạm Quốc T bị tước quyền sử dụng giấy phép lái xe hạng E nên thuộc trường hợp loại trừ bảo hiểm.

Hợp tác xã Vận tải E đề nghị Tòa án giải quyết buộc Tổng công ty bảo hiểm P bồi thường với tổng số tiền là 950.000.000 đồng, bao gồm: 100.000.000 đồng tiền bồi thường thiệt hại tính mạng cho ông Trần Đình T, 15.000.000 đồng

tiền bồi thường cho ông Nguyễn Văn T bị thương, 10.000.000 đồng tiền bồi thường cho ông Nguyễn Văn B, 20.000.000 đồng tiền bồi thường cho gia đình cháu Lê An N, 49.182.000 đồng tiền sửa chữa cầu Huyện, 90.000.000 đồng tiền cầu, kéo xe, 665.818.000 đồng tiền sửa chữa, thay thế phụ tùng xe ô tô hiệu Thaco, biển kiểm soát 47B-009.56.

- *Quá trình tranh tụng, đại diện theo ủy quyền của bị đơn ông Nguyễn Hoàng H trình bày:*

Ngày 27/4/2015, Hợp tác xã Vận tải E tham gia bảo hiểm tự nguyện vật chất xe cơ giới, ngày 25/6/2016, Hợp tác xã Vận tải E tham gia bảo hiểm dân sự bắt buộc đối với xe ô tô khách giường, hiệu THACO, biển kiểm soát 47B-009.56 theo Hợp đồng bảo hiểm xe cơ giới số P-15/KHO/CNG/5106/0020 tại Công ty Bảo hiểm P Khánh Hòa (đơn vị trực thuộc Tổng Công ty Cổ phần Bảo hiểm P). Thời hạn bảo hiểm 04 năm, từ ngày 26/6/2015 đến ngày 25/6/2019. Giấy chứng nhận số 60113558/OTO-TN được cấp theo Hợp đồng bảo hiểm xe cơ giới số P-15/KHO/CNG/5106/0020.

Khoảng 02 giờ 30 phút ngày 24/8/2016, lái xe Phạm Quốc T điều khiển xe ô tô, biển kiểm soát 47B-009.56 lưu thông trên Quốc lộ 1A, đến địa phận thôn S, xã S, huyện L, tỉnh Quảng Bình đâm vào lan can cầu Huyện gây tai nạn. Hậu quả: 01 người chết, 09 hành khách trên xe bị thương, ô tô biển kiểm soát 47B-009.56 bị hư hỏng.

Trước đó, hồi 14 giờ 25 phút ngày 22/8/2016, lái xe Phạm Quốc T đã bị Trạm Quảng Xương – Phòng Cảnh sát giao thông Công an tỉnh Thanh Hóa lập Biên bản vi phạm hành chính trong lĩnh vực giao thông đường bộ, đường sắt số 0001801, Quyển số 0037 về hành vi trả khách không đúng nơi quy định. Đồng thời, Phòng Cảnh sát giao thông Công an tỉnh Thanh Hóa đã ra Quyết định xử phạt vi phạm hành chính số 14956616013048 ngày 23/8/2016, phạt tiền 1.500.000 đồng và tước quyền sử dụng giấy phép lái xe 02 tháng, kể từ ngày 23/8/2016 đến 21/10/2016. Cùng ngày, Phòng Cảnh sát giao thông Công an tỉnh Thanh Hóa đã có thông báo về việc tước quyền sử dụng giấy phép lái xe gửi Sở Giao thông vận tải Thành phố Hồ Chí Minh đối với ông Phạm Quốc T.

Căn cứ Thông báo tai nạn và yêu cầu bồi thường số 00114798 và Bản kết luận điều tra của vụ án ngày 21/12/2016, nguyên nhân xảy ra tai nạn là do *“Lái xe Phạm Quốc T trực tiếp điều khiển xe ô tô biển kiểm soát 47B-009.56 không giảm tốc độ thấp hơn tốc độ tối đa cho phép đến mức không nguy hiểm trong trường hợp trời mưa, mặt đường trơn trượt dẫn đến xe tự ngã. Hành vi của Phạm Quốc T đã phạm vào Điều 12 Luật Giao thông đường bộ”*.

Sau khi nhận được yêu cầu giải quyết quyền lợi bảo hiểm, Bảo hiểm P tiến hành thu thập tài liệu hồ sơ xe ô tô biển kiểm soát 47B-009.56. Xét thấy, thời gian xảy ra tai nạn vào hồi 02 giờ 30 phút ngày 24/8/2016 là thời điểm lái xe Phạm Quốc T đã bị tước quyền sử dụng Giấy phép lái xe số 790104002816 hạng E trong thời gian 02 tháng (kể từ ngày 23/8/2016 đến ngày 21/10/2016).

Việc Công an tỉnh Thanh Hóa ra Quyết định xử phạt vi phạm hành chính số 14956616013048 ngày 23/8/2016, phạt tiền 1.500.000 đồng và tước quyền sử dụng giấy phép lái xe 02 tháng, kể từ ngày 23/8/2016 đến 21/10/2016 đối với lái xe Phạm Quốc T là hoàn toàn đúng quy định tại điểm d khoản 5 và điểm a khoản 8 Điều 23 Nghị định số 46/NĐ-CP ngày 26/5/2016 của Chính phủ.

Sau khi xảy ra vụ tai nạn, theo đơn trình bày hoàn cảnh gia đình khó khăn của lái xe Phạm Quốc T, ngày 25/8/2016, Phòng Cảnh sát giao thông đường bộ, đường sắt Công an tỉnh Thanh Hóa đã xem xét, thu hồi Quyết định xử phạt vi phạm hành chính số 14956616013048 ngày 23/8/2016 và ra Quyết định xử phạt vi phạm hành chính số 14956616013081 ngày 25/8/2016 phạt tiền và miễn tước quyền sử dụng giấy phép lái xe cho tài xế Phạm Quốc T. Tuy nhiên, Quyết định xử phạt vi phạm hành chính số 14956616013081 có hiệu lực từ ngày 25/8/2016, do đó tại thời điểm Phạm Quốc T lái xe gây tai nạn vẫn nằm trong khoảng thời gian lái xe này bị tước giấy phép lái xe.

Theo quy định tại khoản 1 Điều 25 Luật Xử lý vi phạm hành chính 2012, *“Tước quyền sử dụng giấy phép, chứng chỉ hành nghề có thời hạn là hình thức xử phạt được áp dụng đối với cá nhân, tổ chức vi phạm nghiêm trọng các hoạt động được ghi trong giấy phép, chứng chỉ hành nghề. Trong thời hạn bị tước quyền sử dụng giấy phép, chứng chỉ hành nghề, cá nhân, tổ chức không được tiến hành các hoạt động ghi trong giấy phép, chứng chỉ hành nghề”*.

Căn cứ quy định nêu trên, thời điểm tai nạn khoảng 02 giờ 30 phút ngày 24/8/2016, lái xe Phạm Quốc T đã bị tước giấy phép lái xe 02 tháng kể từ ngày 23/8/2016 đến hết ngày 21/10/2016 thì không có quyền điều khiển phương tiện nhưng lái xe vẫn tiếp tục hành trình và gây tai nạn. Vì vậy, Bảo hiểm P đã gửi Công văn số 16/P-KHO-CV ngày 24/5/2017 đến Hợp tác xã Vận tải E trả lời về việc từ chối bồi thường do thuộc trường hợp loại trừ bảo hiểm quy định tại khoản 3 Điều 10 Chương I Quy tắc bảo hiểm kết hợp xe ô tô.

Căn cứ khoản 3 Điều 12 Thông tư số 22/2016/TT-BTC ngày 16/02/2016, *“Doanh nghiệp bảo hiểm không bồi thường thiệt hại đối với trường hợp: Lái xe không có Giấy phép lái xe ... Trường hợp lái xe bị tước quyền sử dụng Giấy phép lái xe có thời hạn hoặc không thời hạn thì được coi là không có Giấy phép lái xe”*.

Vì những lý do trên, mặc dù Tổng Công ty Cổ phần bảo hiểm Petrolimx không có ý kiến gì về số tiền nguyên đơn yêu cầu nhưng không đồng ý bồi thường cho Hợp tác xã Vận tải E. Vì trường hợp tai nạn xe ô tô 447B-009.56 do lái xe Phạm Quốc T gây ra thuộc trường hợp loại trừ trách nhiệm bảo hiểm.

- *Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan bà Nguyễn Thị L trình bày:*

Ngày 15/6/2014, Bà đưa chiếc ô tô khách, hiệu THACO, biển kiểm soát 47B-009.56 thuộc sở hữu của Bà vào tham gia hoạt động kinh doanh vận tải tại Hợp tác xã Vận tải E (Giấy xác nhận ngày 15/6/2014).

Ngày 27/4/2015, Hợp tác xã Vận tải E ký Hợp đồng bảo hiểm xe cơ giới số P-15/KHO/CNG/5106/0020 với Công ty Bảo hiểm P Khánh Hòa (đơn vị trực

thuộc Tổng Công ty Cổ phần Bảo hiểm P) đối với xe ô tô biển kiểm soát 47B-009.56.

Ngày 23/6/2016, Hợp tác xã Vận tải E mua bảo hiểm dân sự bắt buộc đối với xe ô tô khách biển kiểm soát 47B-009.56 tại Công ty Bảo hiểm P Khánh Hòa.

Ngày 21/8/2016, Hợp tác xã Vận tải E ra lệnh xuất bến đối với ô tô khách biển kiểm soát 47B-009.56, vận chuyển hành khách tuyến Đ – Hải Dương.

Lúc 14 giờ 25 phút ngày 22/8/2016, lái xe Phạm Quốc T điều khiển xe ô tô biển kiểm soát 47B-009.56, bị Cảnh sát giao thông tỉnh Thanh Hóa lập Biên bản vi phạm hành chính về hành vi “Trả khách không đúng nơi quy định trên những tuyến đường đã xác định nơi trả khách”, đồng thời tạm giữ Giấy phép lái xe hạng E của ông T để đảm bảo việc xử phạt hành chính, hẹn ông T sau 07 ngày phải có mặt tại Trạm Cảnh sát giao thông – Quảng Xương để giải quyết việc vi phạm.

Khoảng 02 giờ 30 phút ngày 24/3/2016, lái xe Phạm Quốc T điều khiển xe ô tô biển kiểm soát 47B-009.56 đã gây tai nạn tại Km 708 + 600 Quốc lộ 1A, thôn S, xã S, huyện L, tỉnh Quảng Bình. Hậu quả: 01 người chết, 09 hành khách trên xe bị thương, xe ô tô biển kiểm soát 47B-009.56 và cầu Huyện hư hỏng nặng. Sau tai nạn, Bà đã bồi thường cho gia đình nạn nhân Trần Đình T bị chết 147.000.000 đồng, sửa chữa cầu Huyện 49.182.000 đồng, bồi thường cho ông Nguyễn Văn T 15.000.000 đồng, bồi thường cho ông Nguyễn Văn B 10.000.000 đồng, gia đình cháu Lê An N 20.000.000 đồng và chi phí để cầu, kéo xe về nơi sửa chữa 90.000.000 đồng.

Ngày 25/8/2016, lái xe Phạm Quốc T đã làm việc với Cảnh sát giao thông Công an tỉnh Thanh Hóa và nhận Quyết định xử phạt vi phạm hành chính số 14956616013081 ngày 25/8/2016 với hình thức phạt tiền. Lái xe Phạm Quốc T đã nộp phạt và đã chấp hành xong quyết định xử phạt vi phạm hành chính.

Bà đã liên hệ Công ty Bảo hiểm P để yêu cầu bồi thường thiệt hại đối với xe ô tô biển kiểm soát 47B-009.56 và Công ty Bảo hiểm P đã tiến hành giám định thiệt hại chiếc xe.

Ngày 24/5/2017, Công ty Bảo hiểm P Khánh Hòa đã gửi Thông báo số 16/P-KHO-CV cho Hợp tác xã Vận tải E từ chối giải quyết bồi thường thiệt hại vật chất đối với xe ô tô biển kiểm soát 47B-009.56 với lý do: Tại thời điểm xảy ra tai nạn, người điều khiển xe ô tô biển kiểm soát 47B-009.56 là ông Phạm Quốc T bị tước quyền sử dụng giấy phép lái xe hạng E nên thuộc trường hợp loại trừ bảo hiểm.

Bà không đồng ý với việc từ chối bồi thường của Tổng Công ty Cổ phần bảo hiểm Petrolimx, đề nghị Tòa án giải quyết buộc Tổng công ty bảo hiểm P phải bồi thường thiệt hại cho Hợp tác xã Vận tải E tổng số tiền là 950.000.000 đồng, bao gồm: 100.000.000 đồng tiền bồi thường thiệt hại tính mạng cho ông Trần Đình T, 49.182.000 đồng tiền sửa chữa cầu Huyện, 15.000.000 đồng tiền

bồi thường cho ông Nguyễn Văn T bị thương, 10.000.000 đồng tiền bồi thường cho ông Nguyễn Văn B, 20.000.000 đồng tiền bồi thường cho gia đình cháu Lê An N, 90.000.000 đồng tiền cầu, kéo xe, 665.818.000 đồng tiền sửa chữa, thay thế phụ tùng xe ô tô hiệu Thaco, biển kiểm soát 47B-009.56.

- *Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan ông Phạm Quốc T trình bày:*

Ông làm việc cho Hợp tác xã Vận tải E, được giao quản lý, sử dụng và vận hành xe ô tô khách biển kiểm soát 47B-009.56. Trước khi vận hành xe chuyên chở khách, Ông đều nhận được lệnh của Hợp tác xã Vận tải E. Khi Ông bị Cảnh sát giao thông Công an tỉnh Thanh Hóa xử lý vi phạm hành chính, Ông là người trực tiếp nhận Biên bản vi phạm hành chính và Quyết định xử phạt ngày 23/8/2016. Còn Quyết định xử phạt ngày 25/8/2016, Ông nhờ một lái xe khác nhận giúp. Ngày 24/8/2016, Ông gây tai nạn, bị Tòa án nhân dân huyện L, tỉnh Quảng Bình xét xử, Ông chưa bồi thường gì cho chủ xe, nhưng đã phối hợp với chủ xe bồi thường cho những người bị hại số tiền 147.000.000 đồng. Hợp tác xã Vận tải E yêu cầu Tổng Công ty bảo hiểm Petrolimx phải bồi thường cho Hợp tác xã Vận tải E, Ông không có ý kiến gì.

Bản án kinh doanh thương mại sơ thẩm số 12/2019/KDTM-ST ngày 26/9/2019 của Tòa án nhân dân thành phố N, tỉnh Khánh Hòa, quyết định:

Áp dụng các Điều 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 40, 41 và Điều 46 Luật Kinh doanh Bảo hiểm;

Áp dụng Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí, lệ phí Tòa án, tuyên xử:

Chấp nhận yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn Hợp tác xã Vận tải E.

Buộc Tổng Công ty Cổ phần bảo hiểm Petrolimx (Tên viết tắt: Bảo hiểm P) phải thanh toán cho Hợp tác xã Vận tải E tổng số tiền 950.000.000 đồng (*Chín trăm năm mươi triệu đồng*).

Ngoài ra, án sơ thẩm còn quyết định về án phí, nghĩa vụ thi hành án và quyền kháng cáo theo qui định.

Ngày 08 tháng 10 năm 2019, Tổng Công ty Cổ phần bảo hiểm Petrolimx có đơn kháng cáo không đồng ý đối với toàn bộ nội dung án Bản án sơ thẩm số 12/2019/KDM-ST ngày 26/9/2019 của Tòa án nhân dân thành phố N, tỉnh Khánh Hòa. Đề nghị cấp phúc thẩm không chấp nhận yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn.

Tại phiên tòa phúc thẩm:

- Đại diện theo ủy quyền của bị đơn Tổng Công ty Cổ phần bảo hiểm P, ông Đào Nam H giữ nguyên nội dung kháng cáo và trình bày: Theo Quyết định xử phạt vi phạm hành chính số 149546616013048/QĐ-XPHC ngày 23/8/2016 của Trưởng phòng Cảnh sát giao thông Công an tỉnh Thanh Hóa thì lái xe Phạm Quốc T đã bị tước quyền sử dụng giấy phép lái xe 02 tháng, từ ngày 23/8/2016 đến 21/10/2016. Như vậy, lái xe Phạm Quốc T không có quyền điều khiển

phương tiện giao thông trong khoảng thời gian bị tước giấy phép lái xe. Lái xe Phạm Quốc T vẫn tiếp tục điều khiển xe khách biển kiểm soát 47B-009.56 gây tai nạn giao thông vào khoảng 02 giờ 30 phút ngày 24/8/2016 tại Km 708 + 600 Quốc lộ 1A, thôn S, xã S, huyện L, tỉnh Quảng Bình. Căn cứ khoản 1 Điều 25 Luật Xử lý vi phạm hành chính 2012; khoản 3 Điều 12 Thông tư số 22/2016/TT-BTC ngày 16/02/2016 của Bộ Tài chính thì tại thời điểm lái xe Phạm Quốc T điều khiển xe khách biển kiểm soát 47B-009.56 gây tai nạn thì được coi là không có giấy phép lái xe, nên thuộc trường hợp loại trừ trách nhiệm bảo hiểm theo quy định tại khoản 3 Điều 10 Chương I Quy tắc bảo hiểm kết hợp xe ô tô ban hành kèm theo Quyết định số 304/QĐ-P/XCG/2009 ngày 05/5/2009 của Tổng giám đốc Công ty Cổ phần bảo hiểm P. Do đó, Công ty Cổ phần Bảo hiểm P từ chối bồi thường cho Hợp tác xã Vận tải E là có căn cứ. Đề nghị Hội đồng xét xử, sửa án sơ thẩm, không chấp nhận yêu cầu khởi kiện của Hợp tác xã Vận tải E.

- Người đại diện theo ủy quyền của nguyên đơn và người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp cho nguyên đơn không đồng ý với nội dung kháng cáo của bị đơn và trình bày: Ngày 22/8/2016, lái xe Phạm Quốc T điều khiển xe ô tô biển kiểm soát 47B-009.56, bị Cảnh sát giao thông tỉnh Thanh Hóa lập Biên bản vi phạm hành chính và tạm giữ Giấy phép lái xe hạng E của ông T để đảm bảo việc xử phạt hành chính, hẹn ông T sau 07 ngày phải có mặt tại Trạm Cảnh sát giao thông – Quảng Xương để giải quyết việc vi phạm. Sau đó, ông Phạm Quốc T vẫn tiếp tục điều khiển xe ô tô biển kiểm soát 47B-009.56 vận chuyển hành khách theo quy định của pháp luật. Ngày 23/8/2016, Phòng Cảnh sát giao thông Công an tỉnh Thanh Hóa ban hành quyết định xử phạt vi phạm hành chính, trong đó áp dụng hình phạt bổ sung “Tước quyền sử dụng giấy phép lái xe hạng E của ông Tuấn” mà không cho ông T giải trình là không đúng quy định tại khoản 1, 2 Điều 61 Luật Xử lý vi phạm hành chính. Mặt khác, pháp luật không bắt buộc ông T phải biết có quyết định xử phạt vi phạm hành chính ngày 23/8/2016. Theo quy định tại khoản 7 Điều 125 Luật Xử lý vi phạm hành chính, trong trường hợp này, ông Phạm Quốc T vẫn còn quyền sử dụng giấy phép lái xe của mình. Bản án số 03/2017/HSST ngày 10/02/2017 của Tòa án nhân dân huyện Lệ Thủy, tỉnh Quảng Bình áp dụng khoản 1 Điều 202 Bộ luật Hình sự năm 1999, tuyên ông Phạm Quốc T phạm tội “Vi phạm quy định về điều khiển phương tiện giao thông đường bộ”. Điều này đồng nghĩa với việc ông T có giấy phép lái xe khi điều khiển xe ô tô biển kiểm soát 47B-009.56 gây tai nạn giao thông. Cấp sơ thẩm buộc Tổng Công ty Cổ phần bảo hiểm P phải thanh toán cho Hợp tác xã Vận tải E 950.000.000 đồng (*Chín trăm năm mươi triệu đồng*) là có căn cứ. Đề nghị Hội đồng xét xử, giữ nguyên bản án sơ thẩm.

- Kiểm sát viên phát biểu tại phiên tòa: Về chấp hành pháp luật, Thẩm phán, Hội đồng xét xử và những người tham gia tố tụng đã chấp hành đúng các quy định của Bộ luật Tố tụng dân sự trong giai đoạn xét xử phúc thẩm. Về nội dung vụ án, đề nghị Hội đồng xét xử không chấp nhận đơn kháng cáo của nguyên đơn Tổng Công ty Cổ phần bảo hiểm P, giữ nguyên bản án sơ thẩm.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

[1] Về thủ tục tố tụng

Tại phiên tòa phúc thẩm, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan ông Phạm Quốc T vắng mặt. Ông Phạm Quốc T đã được Tòa án triệu tập hợp lệ lần thứ hai mà vẫn vắng mặt. Căn cứ Điều 296 Bộ luật Tố tụng dân sự, Hội đồng xét xử tiến hành xét xử phúc thẩm vụ án theo thủ tục chung.

[2] Về nội dung vụ án

[2.1] Ngày 27/4/2015, Hợp tác xã Vận tải E và Công ty Bảo hiểm P Khánh Hòa (đơn vị trực thuộc Tổng Công ty Cổ phần Bảo hiểm P) ký Hợp đồng bảo hiểm xe ô tô số P-15/KHO/CNG/5106/0020, bảo hiểm vật chất đối với xe ô tô khách, biển kiểm soát 47B-009.56; số tiền bảo hiểm: 2.200.000.000 đồng; phí bảo hiểm: 116.110.438 đồng. Thời hạn bảo hiểm 04 năm, từ 00 giờ ngày 26/6/2016 đến ngày 25/6/2019.

Ngày 23/6/2016, Hợp tác xã Vận tải E tiếp tục mua bảo hiểm bắt buộc trách nhiệm dân sự và bảo hiểm tự nguyện của chủ xe ô tô đối với xe ô tô biển kiểm soát 47B-009.56 tại Công ty Bảo hiểm P Khánh Hòa. Theo đó: Mức trách nhiệm dân sự với người thứ ba: Về người 100.000.000 đồng/người/vụ tai nạn, về tài sản 100.000.000 đồng/người/vụ tai nạn. Mức trách nhiệm dân sự đối với hành khách, về người 100.000.000 đồng/người/vụ. Bảo hiểm tai nạn lái xe, phụ xe và người ngồi trên xe: Lái xe (01 người), phụ xe (01 người), số tiền bảo hiểm 10.000.000 đồng/người/vụ; người ngồi trên xe (40 người), số tiền bảo hiểm 10.000.000 đồng/người/vụ (Giấy chứng nhận bảo hiểm tự nguyện của chủ xe ô tô số 60113558/OTO-TN; Giấy chứng nhận bảo hiểm bắt buộc TNDS của chủ xe ô tô số 60113558).

Như vậy, trách nhiệm bảo hiểm theo hợp đồng bảo hiểm được ký kết giữa Tổng công ty Cổ phần Bảo hiểm P với Hợp tác xã Vận tải E phát sinh từ 00 giờ ngày 26/6/2016.

[2.2] Ông Phạm Quốc T là lái xe của Hợp tác xã Vận tải E điều khiển xe ô tô khách biển kiểm soát 47B-009.56, vận chuyển hành khách tuyến Đ – Hải Dương và ngược lại. Trong quá trình vận chuyển hành khách theo tuyến đường đã định, vào khoảng 02 giờ 30 phút ngày 24/3/2016, lái xe Phạm Quốc T điều khiển xe ô tô biển kiểm soát 47B-009.56 gây tai nạn giao thông tại Km 708 + 600 Quốc lộ 1A, thôn S, xã S, huyện L, tỉnh Quảng Bình. Hậu quả: 01 người chết, 09 hành khách trên xe bị thương, xe ô tô biển kiểm soát 47B-009.56 và cầu Huyện hư hỏng nặng. Do đó, Tổng công ty Cổ phần Bảo hiểm P phải xem xét bồi thường cho Hợp tác xã Vận tải E theo hợp đồng bảo hiểm được ký kết.

Tổng Công ty Cổ phần bảo hiểm P từ chối bồi thường cho Hợp tác xã Vận tải E vì cho rằng tại thời điểm lái xe Phạm Quốc T điều khiển xe ô tô biển kiểm soát 47B-009.56 vận chuyển hành khách gây tai nạn giao thông thì lái xe Phạm Quốc T đang bị cơ quan có thẩm quyền tước giấy phép lái xe (Quyết định xử phạt vi phạm hành chính số 149546616013048/QĐ-XPHC ngày 23/8/2016)

nên thuộc trường hợp không có giấy phép lái xe, là điểm loại trừ trách nhiệm bảo hiểm theo quy định tại khoản 3 Điều 10 Chương I Quy tắc bảo hiểm kết hợp xe ô tô ban hành kèm theo Quyết định số 304/QĐ-P/XCG/2009 ngày 05/5/2009 của Tổng giám đốc Công ty Cổ phần bảo hiểm P.

[2.3] Trong quá trình điều khiển xe ô tô biển kiểm soát 47B-009.56 vận chuyển hành khách theo tuyến đường Đ – Hải Dương và ngược lại, vào lúc 14 giờ 25 phút ngày 22/8/2016, lái xe Phạm Quốc T đã có hành vi vi phạm hành chính “Trả hành khách không đúng nơi quy định trên những tuyến đường đã xác định nơi trả khách”, Cảnh sát giao thông Công an tỉnh Thanh Hóa phát hiện, lập Biên bản vi phạm hành chính số 0001801, tạm giữ giấy phép lái xe và yêu cầu ông T phải có mặt tại Trạm Cảnh sát giao thông Quảng Xương vào ngày 28/8/2016 để giải quyết vụ việc vi phạm. Khoản 7 Điều 125 Luật Xử lý vi phạm hành chính quy định *“Cá nhân, tổ chức vi phạm hành chính thuộc trường hợp bị áp dụng hình thức xử phạt tước quyền sử dụng giấy phép, chứng chỉ hành nghề thì có thể bị tạm giữ giấy phép, chứng chỉ hành nghề để đảm bảo thi hành quyết định xử phạt. Việc tạm giữ giấy phép, chứng chỉ hành nghề trong thời gian chờ ra quyết định không làm ảnh hưởng quyền sử dụng giấy phép, chứng chỉ hành nghề của cá nhân, tổ chức đó”*. Do đó, lái xe Phạm Quốc T tiếp tục điều khiển xe ô tô biển kiểm soát 47B-009.56 vận chuyển hành khách trong thời gian bị tạm giữ giấy phép lái xe là hợp pháp.

[2.4] Ngày 23/8/2016, Trưởng phòng Phòng Cảnh sát giao thông Công an tỉnh Thanh Hóa ban hành quyết định xử phạt vi phạm hành chính số 149546616013048/QĐ-XPHC, trong đó áp dụng hình phạt bổ sung “Tước quyền sử dụng giấy phép lái xe 02 tháng, số 790104002816, hạng E do Sở Giao thông vận tải Thành phố Hồ Chí Minh cấp ngày 06/5/2013, từ ngày 23/8/2016 đến 21/10/2016”. Quyết định xử phạt vi phạm hành chính nêu trên không được tổng đạt cho lái xe Phạm Quốc T theo quy định tại Điều 70 Luật Xử lý vi phạm hành chính, nên không có cơ sở để buộc lái xe Tuấn phải biết mình bị “Tước quyền sử dụng giấy phép lái xe” và để thi hành nội dung trên.

Lái xe Phạm Quốc T tiếp tục điều khiển xe ô tô biển kiểm soát 47B-009.56 vận chuyển hành khách. Trên hành trình vận chuyển hành khách còn lại, vào khoảng 02 giờ 30 phút ngày 24/8/2016 đã gây tai nạn giao thông tại Km 708 + 600 Quốc lộ 1A, thôn S, xã S, huyện L, tỉnh Quảng Bình. Như vậy, trong trường hợp cụ thể nêu trên, lái xe Phạm Quốc T được coi là có giấy phép lái xe, nên Tổng Công ty Cổ phần Bảo hiểm P từ chối bồi thường bảo hiểm cho Hợp tác xã Vận tải E với lý do tại thời điểm xe ô tô biển kiểm soát 47B-009.56 gây tai nạn giao thông lái xe Phạm Quốc T không có giấy phép lái xe là không có cơ sở.

[2.5] Tòa án cấp sơ thẩm chấp nhận yêu cầu khởi kiện của Hợp tác xã Vận tải E, buộc Tổng Công ty Cổ phần Bảo hiểm P phải thanh toán tiền bảo hiểm cho Hợp tác xã Vận tải E 950.000.000 đồng là có căn cứ, nên không có cơ sở để chấp nhận nội dung kháng cáo của Tổng Công ty Cổ phần Bảo hiểm P.

[2.6] Do kháng cáo không được chấp nhận nên Tổng Công ty Cổ phần Bảo hiểm P phải chịu án phí dân sự phúc thẩm theo quy định.

Vì các lẽ trên,

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ vào khoản 1 Điều 308 Bộ luật Tố tụng dân sự;

Không chấp nhận kháng cáo của Tổng Công ty Cổ phần Bảo hiểm P. Giữ nguyên bản án sơ thẩm.

Áp dụng các Điều 12, Điều 13, Điều 14, Điều 15, Điều 16, Điều 17, Điều 18, Điều 40, Điều 41 và Điều 46 Luật Kinh doanh Bảo hiểm; khoản 7 Điều 125, Điều 70 Luật Xử lý vi phạm hành chính;

Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án,

1. Chấp nhận yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn Hợp tác xã Vận tải E.

Buộc Tổng Công ty Cổ phần Bảo hiểm P phải bồi thường cho Hợp tác xã Vận tải E số tiền bảo hiểm là 950.000.000 đồng (*Chín trăm năm mươi lăm triệu đồng*).

Quy định: Kể từ ngày có đơn yêu cầu thi hành án của người được thi hành án cho đến khi thi hành án xong, tất cả các khoản tiền, hàng tháng bên phải thi hành án còn phải chịu khoản tiền lãi của số tiền còn phải thi hành án theo mức lãi suất quy định tại khoản 2 Điều 468 Bộ luật Dân sự năm 2015.

- Trường hợp bản án, quyết định được thi hành theo qui định tại Điều 2 Luật Thi hành án dân sự, thì người được thi hành án dân sự, người phải thi hành án dân sự có quyền thỏa thuận thi hành án, quyền yêu cầu thi hành án, tự nguyện thi hành án hoặc bị cưỡng chế thi hành án theo qui định tại các Điều 6,7 và 9 Luật Thi hành án dân sự; thời hiệu thi hành án dân sự được thực hiện theo quy định tại Điều 30 Luật Thi hành án dân sự.

3. Về án phí:

Tổng Công ty Cổ phần Bảo hiểm P phải nộp 40.500.000 đồng án phí kinh doanh thương mại sơ thẩm và 2.000.000 đồng án phí kinh doanh thương mại phúc thẩm. Được trừ 2.000.000 đồng tiền tạm ứng án phí phúc thẩm theo Biên lai thu tiền tạm ứng án phí, lệ phí Tòa án số AA/2016/0015540 ngày 28/10/2019 của Chi cục thi hành án dân sự thành phố N, tỉnh Khánh Hòa. Tổng Công ty Cổ phần Bảo hiểm P đã thi hành xong án phí kinh doanh thương mại phúc thẩm.

Hoàn lại cho Hợp tác xã Vận tải E 25.475.000 đồng tiền tạm ứng án phí theo Biên lai thu tiền tạm ứng án phí, lệ phí Tòa án số AA/2016/0009501 ngày 12/7/2018 của Chi cục Thi hành án dân sự thành phố N, tỉnh Khánh Hòa.

Bản án phúc thẩm có hiệu lực kể từ ngày tuyên án.

Nơi nhận:

- VKSND tỉnh Khánh Hòa;
- TAND TP.N;
- VKSND TP.N;
- Chi cục THADS TP.N;
- Các đương sự;
- Lưu án văn, hồ sơ.

**TM. HỘI ĐỒNG XÉT XỬ PHÚC THẨM
THẨM PHÁN – CHỦ TỌA PHIÊN TÒA**

(Đã ký)

Trần Hữu Viên